

Wstęp

W dzisiejszych czasach występujące u dzieci specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu są zjawiskiem coraz bardziej powszechnym, o czym świadczy wzrastająca liczba publikacji naukowych dotyczących tego zagadnienia. Jednak pomimo zwiększającej się wiedzy specjalistów, rodzice i nauczyciele zmagają się w dalszym ciągu z rozterkami dotyczącymi zrozumienia problemu dziecka, przyczyn ich powstawania, określeniem ich możliwości i szans na niwelację występujących trudności oraz wyborem odpowiednich metod czy technik pracy, dzięki którym osiągnięcie pożądaných rezultatów stanie się możliwe. Nie ulega zatem wątpliwości fakt, iż aby pomóc dziecku z danym kłopotem, należy najpierw poznać jego wszelkie aspekty i możliwości rozwiązania. Zapoznanie się z wszelkimi aspektami problemów współtowarzyszących występowaniu dysleksji rozwojowej w zakresie zarówno ich etiologii, struktury czy rodzajów, a także przeanalizowanie dostępnych metod pracy i ustalenie, które z nich cechują się największą popularnością i skutecznością są niezbędne w sytuacji pomocy danemu dziecku. Temat ten niezmiernie mnie interesuje, bowiem przy obecnej skali występowania omawianego problemu nauczyciel powinien koniecznie posiadać wiedzę w tym zakresie. Jednak zwracając uwagę na fakt, iż absolwent po studiach pedagogicznych nie posiada na ogół takiej wiedzy, która w przyszłej pracy zawodowej okaże się zarówno dla mnie jak i innych absolwentów niezbędna postanowiłam zająć się tą tematyką w niniejszej pracy dyplomowej. Praca ta, ma zatem znaczenie zarówno dla nauki jak również dla ułatwienia praktycznej pracy nauczycieli i logopedów. Dlatego też, za jej cel praktyczny postanowiłam ustalić poszukiwanie najbardziej skutecznych metod pracy z dziećmi zmagającymi się ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu oraz przekazanie uzyskanych wyników badań rodzicom i nauczycielom w celu poszerzenia zakresu ich wiedzy w tej dziedzinie i umożliwieniu im stosowania tych metod, które zgodnie z wynikami przeprowadzonych badań przynoszą najbardziej satysfakcjonujące rezultaty. Podejmując się niniejszego tematu miałam także nadzieję, że dzięki mojej pracy, każdy kto boryka się z różnorodnymi dylematami dotyczącymi tego zagadnienia odnajdzie w niej odpowiedzi na stawiane przez siebie pytania zarówno w zakresie teoretycznym jak i praktycznym.

Podczas przedstawiania zawartych w pracy aspektów bazowałam na fachowej literaturze oraz opiniach rodziców i nauczycieli przy użyciu metody sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem narzędzia badawczego jakim jest kwestionariusz ankiety. Specjalistyczną wiedzę w tym zakresie uzyskałam głównie dzięki wielu publikacjom M. Bogdanowicz,

szczególnie korzystając z pozycji pt. *Uczeń z dysleksją w szkole*, autorstwa wspomnianej autorki, wydanej w 2004 roku, która zawiera wieloaspektową i szczegółowo przedstawioną problematykę dysleksji rozwojowej, z wyszczególnieniem jej źródeł, rodzajów oraz sposobów pracy z dzieckiem z tym rodzajem dysfunkcji.

Struktura mojej pracy składa się z czterech rozdziałów: dwóch teoretycznych, jednego metodologicznego oraz jednego badawczego.

Rozdziały teoretyczne opisują istotę, strukturę, przyczyny, objawy, historię oraz rodzaje dysleksji rozwojowej, a także zawierają wyjaśnienie pojęcia terapii pedagogicznej, jej zasad, zadań nauczyciela i możliwych metod pracy.

W **rozdziale** metodologicznym zawarłam cele, problemy i hipotezy badawcze niniejszej pracy oraz przybliżyłam użytą metodę badawczą z jej technikami i narzędziami.

Z kolei 4 rozdział owej pracy zawiera prezentację i analizę uzyskanych badań własnych.

Na końcu umieściłam zakończenie, które zawiera wnioski odnoszące się do całej pracy oraz postulaty dla przyszłej praktyki szkolnej.

Kolejną częścią pracy jest bibliografia stanowiąca wykaz wykorzystanych źródeł oraz spis tabel i wykresów.

Całość pracy zamykają aneksy, którymi są kwestionariusz ankiety dla rodziców i kwestionariusz wywiadu dla nauczycieli dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu.

Zakończenie

Wiedza dotycząca specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu zwiększa się stopniowo wśród rodziców i nauczycieli. Dzięki temu możliwa jest pomoc coraz większej liczbie uczniów borykających się z tymi trudnościami. Należy jednak pamiętać, iż osoby te, zaliczane są do grupy dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, z czym wiąże się indywidualne dostosowanie programu pracy. Istotne, jest także, aby jak najszybciej rozpoznać występujące zaburzenie w celu objęcia dziecka pomocą specjalistyczną, dzięki czemu możliwe może okazać się wyrównanie jego szans edukacyjnych z innymi dziećmi, biorąc pod uwagę iż występowanie dysleksji rozwojowej może stanowić znaczący problem w procesie edukacji. W celu niwelacji przyszłych kłopotów dzieci, nauczyciele wraz z rodzicami powinni wykazywać się wiedzą, umiejętnościami i współpracą w kwestii rozwiązywania tych problemów.

Poprzez zastosowanie w owej pracy wybranej metody, techniki i narzędzia badawczego udało się rozwiązać postawione w niej problemy i uzyskać w miarę pełny obraz sytuacji w badanym zakresie. Cele założone w pracy zostały w pełni zrealizowane.

Przeprowadzone badania potwierdziły większość moich przypuszczeń. Odnosząc się zatem do hipotezy głównej, zakładającej, że *w przewyciężaniu specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu nauczyciele stosują najczęściej metodę Dobrego Startu oraz symultaniczno-sekwencyjną, a ich efektem jest zmniejszenie występujących trudności*, stwierdzam, że uległa ona potwierdzeniu.

Pomimo przeprowadzonych badań, odnosząc się do obszerności zagadnienia specyficznych trudności w nauce, zasadnym wydaje się przeprowadzenie dalszych badań związanych z omawianymi problemami przy użyciu innej metody, aby ich wyniki wzajemnie się uzupełniały i zawierały szeroko opracowane wyniki, które mogłyby posłużyć każdemu rodzicu czy nauczycielom szukającym odpowiedzi na ich rozterki związane z tym tematem.

Pochylenie się nad pojęciem specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu w ogromnym stopniu wzbogaciło moją wiedzę w tym zakresie oraz rozwiało wszelkie wątpliwości. Uzyskane wyniki badań będą z całą pewnością stanowić zarówno dla mnie jak i dla innych nauczycieli niezmiernie cenną pomoc podczas pracy z dyslektykami. Badania przyniosły też pewne refleksje dotyczące pracy z uczniem z dysleksją:

1. Potrzebna jest głęboka, wielopłaszczyznowa diagnoza indywidualna dziecka z podejrzeniem dysleksji, która pomoże wykryć dysfunkcje i szybko wprowadzić plan terapii dla wyrównania szans edukacyjnych zagrożonego dziecka;

2. Nauczyciele powinni prowadzić zajęcia w oparciu o różnorodne metody, zwłaszcza aktywizujące, które jak wykazały badania, zdecydowanie prowadzą do lepszej efektywności podejmowanych działań.

3. Wskazana jest systematyczna współpraca rodziców z nauczycielami, terapeutami w celu pomocy swojemu dziecku, poprzez stałe kontakty i regularną pracę z dzieckiem w domu.

4. Potrzebna jest zwiększona liczba zajęć specjalistycznych w planie pracy szkoły, która w znacznym stopniu wspomogłaby proces terapii dziecka.